

gereformeerd *appèl*

Tien jaar...

Tien jaar geleden werd bij de oprichting van het Gereformeerd Appèl een verklaring uitgegeven met als titel *Gereformeerd Appèl '92*. In de afgelopen jaren is het '92 er een beetje afgesleten. Toch was het er destijds niet zonder reden aan toegevoegd. In 1992 werd herdacht dat honderd jaar daarvoor de vereniging van afgescheidenen en dolerenden tot stand was gekomen. In de verklaring wordt dat historische feit speciaal genoemd. Tegelijk wordt opgemerkt dat een eeuw kerkgeschiedenis heeft laten zien dat gereformeerden er niet in zijn geslaagd de hartelijke eenheid van de „heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap der heiligen” gestalte te geven. Vanuit de overtuiging dat het laten voortbestaan van verdeeldheid onder gereformeerden schade betekent voor het evangelie, en vanuit het verlangen naar ook *zichtbare* vormen van eenheid, is toen het *Gereformeerd Appèl '92* ontstaan.

Zoals tien jaar geleden werd teruggekeken op een eeuw kerkgeschiedenis, zo ontkomen we er nu niet aan om terug te zien op tien jaar Gereformeerd Appèl. Elders in deze *Doorgeefbrief* wordt ook door anderen teruggeblikt. En onontkoombaar dringt de oer-Hollandse vraag zich op wat tien jaar Gereformeerd Appèl heeft opgeleverd.

Opdracht

Niet zelden wordt wel eens de indruk gewekt dat het resultaat maar schamel is. Maar kijken we dan wel goed? Nemen we er even de tijd voor, dan zien we dat er de afgelopen tien jaar juist geweldig veel is gebeurd! Op tal van plaatsen zijn contacten tussen gemeenten gelegd of verstevigd. In *De Wekker*, het orgaan van de CGK, kom je vrijwel geen verslag van een classisvergadering meer tegen waarin geen melding wordt gemaakt van lopende of gestarte samsprekingen. Niet dat het allemaal vanzelf gaat, maar er gebeurt wel degelijk heel veel.

Ook gebeurt er nog veel *niet*, dat is waar. Maar zeker is dat er – naast reden voor voorbede – veel reden is voor dankzegging voor zegen op het werk van velen, die zich de afgelopen jaren voor de zaak van de eenheid hebben ingezet.

Stellig gaat er een geweldige bemoediging uit van alles wat in de afgelopen jaren op tal van plaatsen aan samen-

sprekingen is gestart of voortgezet. Toch mag het niet zo zijn dat we in dit 'succes' de rechtvaardiging zouden zien voor het bestaan en het voortbestaan van het Gereformeerd Appèl. De rechtvaardiging ligt niet in het *resultaat*, maar in de *opdracht*. Zoals Jezus bidt „opdat zij allen één zijn”, zo willen we Hem volgen in zowel de oproep voor eenheid te bidden als in het daadwerkelijk eenparig bidden voor deze zaak.

Toekomst

Zouden de opstellers van de verklaring *Gereformeerd Appèl '92* hebben vermoed dat er in 2002 nog steeds een Gereformeerd Appèl zou bestaan? Of zouden ze hebben gehoopt dat binnen tien jaar de eenheid zijn beslag al zou hebben gekregen en het Gereformeerd Appèl 'overbodig' zou zijn geworden? Zonder iets te kort te willen doen aan het Godsvertrouwen van de opstellers van de *Verklaring* denk ik dat niemand van hen de verwachting zal hebben gehad dat in tien jaar tijd alle belemmeringen en gevoeligheden tussen GKV, NGK en CGK tot het verleden zouden zijn gaan behoren.

Ook in Bijbels perspectief blijft de zaak van de eenheid en het gebed daarvoor een actuele zaak. Een zaak, waaraan het Gereformeerd Appèl mensen wil helpen herinneren. In de komende jaren hopen we deze oproep tot gebed blijvend onder de aandacht te brengen. Daarbij zoeken we naar nieuwe wegen. Ook zal worden gestreefd naar afstemming met andere oproepen tot gebed voor eenheid die de laatste jaren vanuit de afzonderlijke kerken worden gedaan.

Bemoedigend was het om in de afgelopen maanden te merken dat er met ons wordt meegedacht. “Gewone” kerkleden en predikanten kwamen met nieuwe ideeën. Een steeds terugkerend geluid was dat het Gereformeerd Appèl meer zou moeten doen aan publiciteit. Een andere suggestie was om meer het land in te trekken. In de volgende *Doorgeefbrief* en tijdens de gebedsbijeenkomst op zaterdag 7 september hopen we te kunnen aangeven hoe we aan deze geluiden en suggesties handen en voeten willen geven. Mocht u of jij daar zelf ook ideeën over hebben, dan houden we ons daarvoor aanbevolen.

*Namens het Gereformeerd Appèl,
met hartelijke groet,
K. van Breugel*

'Voortgaande klop op de deur'

10 jaar Gereformeerd Appèl

„Ik schuif alles aan de kant om je deze brief te schrijven”, las André Rouvoet op 21 januari 1992 in een brief van Roel Kuiper. „Soms moeten echt belangrijke dingen voorgaan.” Het was honderd jaar na de Vereniging van 1892, maar wat had die eenheid de drie kleine gereformeerde kerken nog te zeggen? Een half jaar later kwamen 450 mensen af op de eerste ontmoetingsdag van wat inmiddels het Gereformeerd Appèl was gaan heten. Een gesprek met drie mannen van het eerste uur over het ontstaan, hun motieven en vooruitzichten. „We moeten het van God verwachten.”

Hoe is het Gereformeerd Appèl ontstaan?

André Rouvoet: Roel had het idee dat er iets moest gebeuren dat de kleine oecumene zou bevorderen. Iets op een laag, lokaal niveau. Wat me toen erg trof was de toon. Hij wilde niet weer een nieuwe club op richten. „Een werkgroep klinkt me al te activistisch”, schreef hij. Het Appèl ontstond uit een sfeer van verslagenheid, omdat we geloofden dat de kerkelijke verdeeldheid het gevolg van zonden is. Maar we hadden geen ambities, geen grootse ideeën. Gods Geest moest erin blazen.

Roel Kuiper: Het idee kwam in de aanloop naar 1992. Dat jaar herdachten we de Vereniging van 1892, honderd jaar eerder. Een bijzonder en uniek moment in de gereformeerde geschiedenis. Maar wat zegt ons dat nu nog? We wilden een appèl laten uitgaan dat die eenheid nog steeds nodig is. We hebben ons op de drie kleine gereformeerde kerken gericht, want als er ergens iets mogelijk was, dan was het wel bij hen.

Er waren natuurlijk al formele wegen. Maar die kennen hun eigen beperkingen, de deelnemers hebben hun eigen agenda's en de gesprekken zijn vooral gericht op de verschillen. Wij misten de dimensie van de verootmoediging. Het samen op de knieën gaan, samen bidden en genieten van wat je deelt in het geloof. Zo'n houding die de discussie doet verstommen, was toen nog geen thema.

Ben Vreugdenhil: Ik ben me ervoor gaan inzetten, omdat ik geloof dat kerkelijke eenheid alleen door het gebed kan ontstaan. Zelf zijn we onmachtig, we hebben Gods Geest nodig. En als we gezamenlijk bidden gebeurt er veel met onszelf. Nergens krijgt de eenheid zoveel impuls als voor Gods aangezicht. Daar ontstaat schaamte. We zijn nooit een actiegroep geweest, hebben nooit een puntenprogramma gehad met wat we allemaal wilden bereiken. We hebben tien jaar geleden bewust gekozen voor de ontmoeting en het gebed voor de werkers.

André: Het was een mooie tijd, het had iets heel bijzonders. Op 10 april van dat jaar kwamen we voor het eerst bij elkaar. Het is daarna allemaal vrij snel gegaan. Op 30 juli hebben we alle kerkenraden aangeschreven met onze verklaring en een uitnodiging voor de eerste gebedsbijeenkomst. Dat was op 29 augustus. In de eerste *Doorgeefbrief* zie ik een foto van een afgeladen Ichthuskerk in Amersfoort. Er waren 450 mensen bij elkaar. We sprac

*Van links naar rechts:
André Rouvoet,
Ben Vreugdenhil,
Roel Kuiper*

...dankbaar volharden...

ken over 'opdat zij allen één zijn' en 'opdat de wereld gelove'. Ik herinner me nog goed dat ik er erg door werd geraakt.

Er kwamen dat eerste half jaar heel veel bemoedigende reacties, maar er was ook wel teleurstelling. Zo waren er enkelen die het ons kwalijk namen dat we een interkerkelijke gebedsbijeenkomst hadden gehouden. Daar begrijp ik tot op de dag van vandaag helemaal niets van. Als we een soort alternatieve beweging wilden zijn, naast synodes of zo, dan kan ik me er iets bij voorstellen. Maar wij baden dat gebed om eenheid juist zonder geforceerd te willen zijn.

Uit het Appèl van 1992 sprak een grote verwachting. Hoe kijken jullie terug op de afgelopen tien jaar?

Roel: De eerste jaren had ik een enorme hoop. Ik geloofde dat de Here het Gereformeerd Appèl wel eens kon gebruiken voor versnelde kleine oecumene. Maar na een jaar of vier bleef het effect uit. Dat mijn verwachtingen niet werden ingelost, vond ik moeilijk. Tien jaar gele-

den had ik zoiets van 'we gaan ervoor'. Nu heb ik geleerd dat je het wel moet ontvangen, dat God het moet bewerken. Een gebedsbeweging heeft dan ook vertrouwen en volharding nodig. De bijeenkomsten zijn een voortgaande klopping op de deur. Ik geloof dat het Gereformeerde Appèl een vertegenwoordigende groep is. We zenden een gebed op namens allen.

André: Ik ben erg dankbaar dat het Gereformeerde Appèl er nog steeds is. Dat is precies wat we voor ogen hadden. Niet iets groots, maar wel iets dat constant zou zijn. Op het eerste congres van de ChristenUnie zongen we 'Samen in de naam van Jezus' en 'de Geest doorbreekt de grenzen'. Dat was ook wat uit die eerste brief van Roel

...niet forceren...

sprak en waar het Gereformeerde Appèl later een middel voor heeft willen zijn.

Roel: Het is noodzakelijk en belangrijk geweest dat het appèl tot verootmoediging en eenheid ieder jaar heeft geklonken. Het is van belang dat we steeds weer samen het aangezicht van God zoeken, voor Hem onze nood en onmacht brengen. Daarnaast houdt het appèl, al is het maar klein van opzet, de aandacht in de kerken levendig. Het is niet gemakkelijk om concrete ontwikkelingen op te tellen, maar het Gereformeerde Appèl heeft iets teweeggebracht, daar ben ik van overtuigd.

Ben: Ik denk dat het Gereformeerde Appèl gezegend is geweest. Misschien is het moeilijk om dat aan te wijzen, maar door geloof verstaan we dat wel. In weerwil van wat synodes eerder hebben besloten, is er meer contact tussen vrijgemaakten en christelijke gereformeerden. Er zijn minstens 37 plaatsen waar heel intensief contact is tussen Nederlands-gereformeerden en christelijke gereformeerden. En zo'n stap van professor Douma (die de vrijgemaakte synode oproept tot schuldbelijdenis over de breuk in 1967) is ook zeer bemoedigend.

Wat is jullie verwachting voor de komende tien jaar?

Roel: Ik hoop dat het Gereformeerde Appèl het verlangen naar eenheid levend houdt, net als de afgelopen tien jaar. Het zit 'm niet in het spectaculaire, maar het wachten op eenheid is soms niet makkelijk. Ik bid dan ook dat de Here ons de kunst van het wachten leert. We moeten gewoon rustig doorgaan, dan zal de Here dat ook opmerken.

Ben: Het Gereformeerde Appèl moet doorgaan als een beweging die het verwacht van Gods zegen. Het gebed moet het belangrijkste blijven. Het is voor ons zo natuurlijk om een actieprogramma op te stellen, te willen bouwen en werken. Maar bidden is het meest wezenlijke dat je doen kunt. Dat is eigenlijk heel paradoxaal. Als je bidt, ga je niet aan het werk maar op je knieën. Toch bereik je dan heel veel.

André: Voor de komende tien jaar heb ik geen concrete verwachtingen. Ik hoop en bid wel dat dit werk door God gebruikt zal worden, dat het een plekje krijgt in zijn koninkrijk. Volhouden is moeilijk. Ik vergelijk onze situatie wel eens met de periode van de eerste christenen. Op de eerste Pinksterdag kwamen duizenden mensen naar Petrus luisteren. Wij hadden op onze eerste bijeenkomst 450 mensen. Wat een verwachtingen zullen de eerste christenen hebben gehad. Maar ook zij hebben moeten tobben en afzien. Zij wilden ook vast

wel eens wat meer zegen zien. Ik ben dan ook heel dankbaar dat het initiatief niet langzaam is uitgeblust en ingezakt. Het leeft bij mensen.

Kunnen jullie een gebedspunt meegeven?

Ben: Dat we in gebed samen toevlucht zoeken tot God en het van Hem verwachten. Het kan niet anders dan dat je dan je eigen kleinheid beseft. En dat zal ons naar elkaar toedrijven.

André: Dat is een gebed voor kerkelijke eenheid. Maar ook een gebed om volharding. Dat ook als de eenheid van de instituties niet kan, mensen niet gefrustreerd raken. Dat er openheid is voor onderling contact tussen broeders en zusters van verschillende kerken.

Roel: In de eerste plaats dat de bidders trouw blijven en er een groeiende groep mag zijn die het gebed levendig houdt. En daarnaast dat er in de kerken de bewustwording komt dat we ernst moeten maken met de roeping tot eenheid, dat één-zijn geen verlies betekent. ▲

'en dat de heidenen zich ter wille van zijn ontferming gaan verheerlijken'. (Rom. 15: 9a)

Kleine Oecumene! Daar houden we ons vandaag de dag mee bezig. Als kleine kerken van de reformatie zoeken we tot eenheid te komen. Enerzijds zoeken we elkaar via de zogenaamde kerkelijke weg. De synodes of de landelijke vergaderingen agenderen het en geven er richtlijnen voor. Anderzijds zoeken we de eenheid tevens in de weg van het gebed, mede via de samenkomsten van het Gereformeerd Appèl. In de tien jaar dat we binnen het Gereformeerd Appèl hiermee bezig zijn, hebben we ontdekt dat de weg naar eenheid een lange en moeizame is.

De apostel Paulus maakt melding van soortgelijke moeiten, zij het op veel fundamentele wijze. In Rome ging het om de eenheid tussen gelovigen uit de Joden en gelovigen uit de volkeren. Om deze twee groeperingen binnen de ene gemeente tafelgemeenschap te laten, leek haast onbegonnen werk. Daarbij verbleken alle verschillen in leer en leven en in de beleving ervan zoals deze zich in onze drie kleine reformatorische kerken hebben ontwikkeld. Uit dit tekstgedeelte kunnen we leren dat het om twee fundamentele redenen van levensbelang is te zoeken naar kerkelijke eenheid.

In de eerste plaats, omdat we in het aanvaarden van elkaar onze liefde tot Jezus tot uitdrukking brengen. Paulus zegt namelijk 'dat Christus dienaar is geweest van besnedenen' (Rom. 15:8). Christus is een dienaar geworden van het Joodse volk. Dat heeft Hij gedaan 'om de beloften van God, aan de vaders gedaan, te bevestigen'. Jezus is 'heerlijkheid voor Israël' geworden en daarbij 'licht tot openbaring voor de heidenen' (Luk. 2:32). Op deze wijze werd het onmogelijke waar. Gelovigen uit de Joden en uit de volkeren lieten hun strijdvragen over 'wie een zwakke dan wel een sterke in het geloof was' voor wat het was en vierden hun eenheid in Christus. En dat nog wel zonder een antwoord op of een afdoende oplossing gevonden te hebben voor hun onderlinge geschillen. Men kreeg oog voor de dienaarstal van Christus.

In de tweede plaats komen zo de gelovigen uit de volken samen met de gelovigen uit de Joden tot hun bestemming: de lofprijzing of verheerlijking van God (Rom. 15:9). Samen met anderen de Here danken en loven, is verre te verkiezen boven het elkaar met argwaan blijven bekijken. Het voegt vreugde en vrede toe aan het geloof, want het bevestigt de hoop of verwachting die we van God mogen hebben (Rom. 15:13).

Tien jaar zijn we nu op informele wijze op zoek naar elkaar. Misschien dreigen we, door het ontbreken van een overvloed aan concrete resultaten, de moed wat te laten zakken. Dat hoeft helemaal niet, want elke nieuwe ontmoeting is niet minder dan een instuderen van de lofprijzing, de lofzang tot verheerlijking van God.

Maasdam, ds. C.J. van den Boogert

Uit de regio

Urk

De kerkenraden van de GKV en NGK op Urk gaan er alles aan doen om weer samen op te trekken. Dat hebben zij vastgelegd in een intentieverklaring die beide kerkenraden eind november tekenden. Beide kerken hebben elkaar erkend als kerk van Christus en zullen „indien de Here dit geeft” en „omdat er principieel geen grond voor een gescheiden optrekken bestaat, alles doen om de kerkelijke eenheid in deze plaatst tot stand te brengen”.

Bron: Reformatorisch Dagblad

Hilversum

In Hilversum zijn de CGK Centrum en Oost en de GKV nauwer gaan samenwerken. Na zestien jaar van gesprekken is sinds oktober het avondmaal opgesteld en is er kanselruil. De kerkenraden zien dit als een begin, meer vormen van samenwerking worden de komende tijd verder uitgewerkt. In de drie gemeenten zou zeker tachtig tot 85 procent van de mensen achter de samenwerking staan.

Bron: Nederlands Dagblad

Bij de Tijd

Aan het vrijgemaakte maandblad Bij de Tijd kwam enkele jaren geleden een einde. Daarmee verdween ook een nuttig overzicht van plaatselijke contacten tussen de GKV, CGK en NGK in Nederland, die de redactie in brochurevorm uitgaf. Dit voorjaar is het tijdschrift nieuw leven ingeblazen, maar nu digitaal; als 'christelijke site voor bezinning en bezieling'. Op de website wil de redactie de lokale samenwerkingen opnieuw in kaart brengen. Voor een overzicht van samenwerkende gemeenten en hun activiteiten, kijk op: www.bijdetijd.net/samenverder

Colofon

Het Gereformeerd Appèl is een beweging van leden uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Nederlands-Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) die zich willen inzetten voor geloofsherkenning en kerkelijke toenadering. De activiteiten worden gecoördineerd door een comité waarin leden van bovengenoemde kerkgemeenschappen zitting hebben. Zo mogelijk wordt drie maal per jaar (in het voorjaar, zomer en in het najaar) een Doorgeefbrief uitgegeven.

Gereformeerd Appèl

Giro 608922
t.a.v. Gereformeerd Appèl
te Breukelen
Internetadres:
<http://www.dit.is/gereformeerd-appel>

Redactieadres Doorgeefbrief

Egbert Stoel
Amerongenstraat 26
2546 VW Den Haag
tel. 070-3080869
e-mail: waimarang@hotmail.com

Adressen-administratie

Zwanenkamp 927
3607 PZ Maarssen

Contactadres

Elsje Kadijk-van Deursen
Amazoneweg 90, 2622 DT Delft
tel. 015- 2565015